

ಕೊಳಲಿನ ಕರೆ

ಕೊಳಲು ತಯಾರಿಗೆ ಬಳಸುವ ಬಿದಿರು ಒಕ್ಲಾಂಡ್ರ ಟ್ರವಂಕೋರಿಕಾ ಮತ್ತು ಒಕ್ಲಾಂಡ್ರ ಬಡೋಮಿ ಎಂಬ ಜಾತಿಯದ್ದು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಆನೆ ಹುಲ್ಲು ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದೆ. ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೇರಳದ ಇಡುಕ್ಕಿ, ಶೋಲಿಯಾರ್, ನಿಲಂಬೂರು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಿದಿರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

■ ಚಿತ್ರ- ಲೇಖನ: ಟಿ. ಶ್ಯಾಮ್‌ಪ್ರಸಾದ್

ಈ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ಮಂಜೇಶ್ವರ ತಾಲೂಕು ಬಾಯಾರು ಗ್ರಾಮದ ಕೃಷ್ಣರಾಜರ ಮನೆ. ಮನೆಯ ಒಳ ಹೊರಗಲ್ಲೂ ಬಿದಿರು ಕೊಳಲಾಗುವ ವಿವಿಧ ಮಜಲುಗಳು. ಕೊಳಲಿನ ಕಥೆಯೊಂದು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡಿತು.

'15 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಕಥೆ. ಪಿಟೀಲು ಕೊಳ್ಳಲು ಮಂಗಳೂರಿನ ಸಂಗೀತ ಪರಿಕರಗಳ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಪರಿಚಿತರೊಬ್ಬರು ಕೊಳಲನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನೂರಾರು ಕೊಳಲು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೂ ಅವರ ಇಷ್ಟದ ಕೊಳಲು ಸಿಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ನನಗೆ, ನಾನೇ ಏಕೆ ಕೊಳಲು ತಯಾರಿಸಬಾರದು? ಎಂಬ ಕುತೂಹಲ ಹುಟ್ಟಿತು. ಮನೆಗೆ ಬಂದವನೇ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಬಿದಿರನ್ನು ಕೊಳಲನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಕೊಳಲು ತಯಾರಿಕೆಯ ಕೆಲಸ ಒಂದು ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂತು. ನಾನು ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಳಲನ್ನು ನುಡಿಸಿದ ಕೊಳಲು ವಾದಕರಿಂದ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದುವೇ ಮುಂದೆ ಕರಕೌಶಲ್ಯದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಕೃಷ್ಣರಾಜ.

ಕೊಳಲು ತಯಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುವ ಬಿದಿರು ಒಕ್ಲಾಂಡ್ರ ಟ್ರವಂಕೋರಿಕಾ (Ochlandra Travancorica) ಮತ್ತು ಒಕ್ಲಾಂಡ್ರ ಬಡೋಮಿ (Ochlandra Badomi) ಎಂಬ ಜಾತಿಯದ್ದು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಆನೆ ಹುಲ್ಲು ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದೆ. ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೇರಳದ ಇಡುಕ್ಕಿ, ಶೋಲಿಯಾರ್, ನಿಲಂಬೂರು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕೊಳಲಿಗೆ ಬಳಸುವ ಬಿದಿರಿನ ಒಳಗಿನ ವ್ಯಾಸ 10 ರಿಂದ 32 ಮಿಲಿಮೀಟರ್ ಇದ್ದು ಇದರ 30 ಪಾಲು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ವ್ಯಾಸವಿರಬೇಕು. ಬಿದಿರು ಕನಿಷ್ಠ 4 ರಿಂದ 5 ವರ್ಷ ಬಲಿತಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಲಿತರೆ ಬಿದಿರು ಗಡುಸಾಗಿ ಧ್ವನಿಯು ಇಂಪಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬಿದಿರನ್ನು ಹದ ಬಿಸಿಲು-ನರಳಿನಲ್ಲಿ 2 ರಿಂದ 3 ತಿಂಗಳು ಒಣಗಿಸಿ ಅನಂತರ ನೆರಳಲ್ಲಿ 2 ರಿಂದ 3 ವರ್ಷ ಕಾಲ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ 'ಕಂಡೀಷನಿಂಗ್' ಆಗಲು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಡಬೇಕು.

ಬೇಕಾದ ಅಳತೆಯ ಬಿದಿರನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು, ತೂತನ್ನು ಕೊರೆಯುವ ಲೋಹದ ಸಾಧನದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿ ಸುಟ್ಟು ಶ್ರುತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತೂತನ್ನು ಕೊರೆಯಬೇಕು. ಒಂದು ತುದಿಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿರುವ ಬಿದಿರಿನ ಅಡ್ಡ ತಡೆ ಅಥವಾ ಗಂಟನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ ಕೃತಕವಾಗಿ ಬಿರಡೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಕೊಳಲಿನಲ್ಲಿ 6+1 ತೂತುಗಳಿದ್ದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ

